

СХВАЛЕНО:

на засіданні
педагогічної ради ОЗО
«Глибоцький ліцей Глибоцької селищної ради»
від «27» серпня 2026 року

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор ОЗО «Глибоцький ліцей
Глибоцької селищної ради»
_____Д.І.Глобак
«27 » серпня 2026 р.

Освітня програма

Червонодібровської філії І-ІІ ступеня з
дошкільним структурним підрозділом
ОЗО «Глибоцький ліцей Глибоцької селищної
ради»

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Пояснювальна записка.

РОЗДІЛ II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.

РОЗДІЛ III. Загальний обсяг навчального навантаження.

РОЗДІЛ IV. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями.

РОЗДІЛ V. Перелік типових навчальних планів, навчальних та модельних програм .

РОЗДІЛ VI. Форми організації освітнього процесу.

РОЗДІЛ VII. Опис інструментарію оцінювання

РОЗДІЛ VIII. Організація з учнями з особливими освітніми потребами.

Додатки 1- 4

РОЗДІЛ І

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Наскрізна Освітня програма Червонодібровської філії І-ІІ ступеня ОЗО «Глибоцький ліцей Глибоцької селищної ради» (далі – Освітня програма) розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та чинного законодавства. Структурно освітня програма є сукупністю освітніх програм різного рівня навчання (початкової, базової середньої освіти). У програмі дотримано принципу наступності, тобто кожна наступна програма рівня освіти базується на попередній. У свою чергу, програма кожного рівня освіти у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їх реалізації. Таким чином, освітня програма – це сукупність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти та спрямовані на досягнення прогнозованого результату діяльності закладу освіти.

Освітня програма розроблена:

- для І ступеня (1-4 класи, початкова освіта) – відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019 № 898 від 30.09.2020), Типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 року №1272, зі змінами внесеними Наказом МОН від 12.08.2022 № 743-22);
- для ІІ ступеня (5-9 класи, базова середня освіта)– на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898; за типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235, Наказу

Міністерства освіти і науки України від 17 серпня 2026 р. № 1130. “Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти”);

Освітня програма визначає:

- ▣ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання для здобуття початкової освіти, базової середньої освіти та профільної середньої освіти;
- ▣ загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв’язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;
- ▣ очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм.

Освітня програма включає:

- ▣ навчальні плани для кожного рівня (циклу) здобуття повної загальної середньої освіти;
- ▣ перелік навчальних (модельних навчальних) програм;
- ▣ рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- ▣ опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу. Освітня програма є чинною, з моменту її затвердження та введенню в дію. Загальні відомості.

Призначення закладу та засіб його реалізації

Червонодібровська філія I-II ступеня з дошкільним структурним підрозділом опорного закладу освіти «Глибоцький ліцей Глибоцької селищної ради» (далі - філія) є територіально відокремленим структурним підрозділом опорного закладу освіти «Глибоцький ліцей Глибоцької селищної ради» (далі - опорний заклад освіти), що не має статусу юридичної особи та діє на підставі

Положення, затвердженого засновником - Глибоцькою селищною радою. Місцезнаходження філії: 60409, Чернівецька область. Чернівецький район, с. Червона Діброва, вул. Центральна, 17-А. Філія забезпечує здобуття дошкільної освіти, початкової та базової середньої освіти. Філія створена рішенням Глибоцької селищної ради від 20 травня 2021 року № 441-7/21 «Про створення опорного закладу освіти «Глибоцький ліцей Глибоцької селищної ради» та його філій, реорганізацію загальноосвітніх навчальних закладів Глибоцької селищної ради». У своїй діяльності філія керується чинним законодавством, Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про середню освіту», «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими актами, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції України та законів України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Типовим положенням про філію закладу освіти, розпорядженнями Глибоцького селищного голови, наказами відділу освіти, культури, молоді та спорту Глибоцької селищної ради, наказами опорного закладу освіти. Статутом опорного закладу освіти та власним Положенням про філію. правонаступником майна, прав та обов'язків реорганізованого закладу є опорний заклад освіти. Мовою освітнього процесу в закладі є українська.

У відповідності до чинного законодавства заклад здійснює освітній процес за рівнями загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта;

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети, а тим самим і призначення філії, забезпечується через формування, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

РОЗДІЛ II

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Відповідно до пункту 4 статті 12 Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. До 2,3,4 класів (у разі переходу дитини з одного закладу загальної середньої освіти, де навчання було організовано за іншою освітньою програмою) зараховують тих, хто завершив навчання у 1,2,3 класах за будь-якою чинною освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Освітня програма для 1-4 класів визначає вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; - творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей. У процесі реалізації Типової освітньої програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації. Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту). Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки. Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування. У разі

відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

Мета базової школи II ступеня (5-9 клас) :

- Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток;
- формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти вищезазначених ключових компетентностей: Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу філії :

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості; - формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної забезпечення бази закладу та програмно-методичного

Заклад активно використовує педагогіку партнерства (співробітництва), що ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості, рівного доступу до освіти, створення умов для соціально-психологічного захисту учасників освітнього процесу. Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та / або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання у порядку, визначеному Порядком переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762 (зі змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369 (Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021, № 154 від 06.02.2025 № 570 від 15.04.2025), або у екстернатній формі здобуття повної загальної середньої освіти згідно до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 14 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 лютого 2016 року за № 184/28314, упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання (Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти) наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти за інших умов.

РОЗДІЛ III

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для учнів 1 класу – 805 годин; навчальний рік (35 тижнів);
- для учнів 2 класу – 875 годин; навчальний рік (35 тижнів);
- для учнів 3 класу – 910 годин; навчальний рік (35 тижнів);
- для учнів 4 класу – 910 годин; навчальний рік (35 тижнів).

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти

- для учнів 5 класу – 1085 годин; навчальний рік (35 тижнів);
- для учнів 6 класу – 1190 годин; навчальний рік (35 тижнів);

Загальний обсяг навчального навантаження у циклі базового предметного навчання базової середньої освіти (7-9 класи) складатиме 3745 годин/навчальний рік, зокрема:

- для учнів 7 класу – 1225 годин; навчальний рік (35 тижнів)
- для учнів 8 класу – 1260 годин; навчальний рік (35 тижнів)
- для учнів 9 класу – 1260 годин; навчальний рік (35 тижнів)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів й учениць 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) подано у додатку 1.

Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової

середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту). Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти.

У навчальному плані заклад освіти визначає кількість навчальних годин на вивчення:

- кожної освітньої галузі в межах кількості годин, визначених Типовою освітньою програмою;
- окремих освітніх компонентів галузі в межах навчальних годин для відповідної освітньої галузі;
- вибірових освітніх компонентів у межах годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами. Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами можна використовувати для:
- збільшення кількості годин на обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети / інтегровані курси) до максимальної кількості годин для відповідної освітньої галузі;
- вивчення вибірових освітніх компонентів (курсів за вибором (факультативних курсів), міжгалузевих інтегрованих курсів), проєктної діяльності);
- для проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема для подолання втрат у навчанні.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної типовими навчальними планами, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів. Предмети, що не мають цілої кількості годин, викладаються протягом I або II семестру. Години фізичної культури не враховані при визначенні гранично допустимого навантаження. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базових навчальних планів Державних стандартів через окремі предмети та інтегровані курси. За потреби

за заявою батьків здобувачів освіти на підставі висновків інклюзивно-ресурсного центру деяким здобувачам освіти забезпечується інклюзивна форма навчання. Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в дві зміни, тривалість навчального тижня в закладі – 5 робочих днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Тривалість уроків становить: у перших класах - 35 хвилин, у других - четвертих класах - 40 хвилин, у п'ятих – дев'ятих класах - 45 хвилин.

РОЗДІЛ IV

ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Обов'язкові результати навчання учнів початкової школи визначені Державним стандартом початкової освіти, де намічено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу.

До ключових компетентностей належать:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань,

усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів з розумінням важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання протягом життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському та суспільному житті, зокрема школи та класу, спираючись на розуміння соціальних, економічних і політичних понять та сталого розвитку, критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини та

верховенства права, цінування культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України;

виявлення поваги до інших та толерантності, уміння конструктивно співпрацювати, співчувати та діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації. Дбайливе ставлення до особистого, соціального і фізичного добробуту та здоров'я, дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки і спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах, спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за освітніми галузями: мовно-літературна (українська мова, іншомовна освіта); математична; природнича; технологічна; інформатична; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізкультурна. Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Обов'язкові результати навчання для учнів 5, 6 та 7 класів підпорядковані визначеним у Державному стандарті базової середньої освіти та ґрунтуються на

основі компетентнісного підходу. До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;
- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;
- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;
- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання

в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного

розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самотійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;
- виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Вимоги до результатів навчання учнів 5,6,7 класів визначено за такими освітніми галузями: мовно-літературна; математична; природнича; технологічна; інформатична; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізична культура.

Результати навчання здобувачів освіти в закладі учнів 8-9 класів ґрунтуються на формуванні таких ключових компетентностей:

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і

		<p>письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та</p>

		<p>за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати</p>

		<p>оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну</p>

		<p>складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість

навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi освiтнього середовища. Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання в рiзних ситуацiях.

Спiльними для компетентностей Нової української школи є вмiння:

- читати, розумiючи прочитане;
- висловлювати власну думку усно й письмово, критично i системно мислити, логiчно обґрунтовувати свою позицiю — конструктивно керувати емоцiями — оцiнювати ризики — приймати рiшення — розв'язувати проблеми;
- а також творчiсть, iнiцiативнiсть, здатнiсть спiвпрацювати з iншими людьми.

Формувати ключовi компетентностi у дитини вчитель повинен опираючись на:

- наскрiзний пiдхiд;
- мiжпредметнi зв'язки;
- поступальнiсть i наступнiсть у розвитку компетентностей.

Змiст програми має потенцiал для формування в учнiв таких ключових компетентностей:

- вiльне володiння державною мовою;
- математична компетентнiсть;
- компетентнiсть в галузi природничих наук, технiки i технологiй;
- iнновацiйнiсть;
- екологiчна компетентнiсть;
- iнформацiйно-комунiкацiйна компетентнiсть;
- навчання впродовж життя;
- громадянськi та соцiальнi компетентностi;
- культурна компетентнiсть;

– фінансова грамотність.

Для формування ключових і предметних компетентностей у зміст кожного предмету закладено наскрізні змістові лінії: «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність».

Призначення наскрізних інтегрованих змістових ліній – формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях або виконання практичних завдань наближених до життя.

Результатом вивчення наскрізних змістових ліній є процес формування ключових компетентностей, які характеризуються доповненням учнівського досвіду з урахуванням їхніх природних нахилів та здібностей, професійних намірів, наявних готових знань з різних предметів.

Змістова лінія «Екологічна безпека та сталий розвиток» націлена на формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

«Громадянська відповідальність» націлена на формування відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, а також важливість національної ініціативи; спирається у своїй діяльності на культурні традиції і вектори розвитку держави.

Вивченням питань, що належать до змістової лінії «Здоров'я і безпека» прагнуть сформувати учня як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя і формувати безпечне життєве середовище.

Змістова лінія «Підприємливість та фінансова грамотність» націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Проектно-технологічна компетентність – це здатність учня застосовувати знання,

уміння, навички у процесі проектно-технологічної діяльності учнів для виготовлення виробу (або надання послуги) від творчого задуму до його втілення у готовий продукт (послугу) за обраною технологією.

Навчальний процес зорієнтований на кінцевий результат у вигляді очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Враховуючи призначення і місце закладу в освітньому просторі, заклад працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної та повної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

РОЗДІЛ V
ПЕРЕЛІК ВАРІАНТІВ ТИПОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ТА
МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

№ з/п	Клас	Назва навчальної програми	Видавництво	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
1.	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти О.Я.Савченко	Сайт МОН України https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20sередnya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf	Наказ МОНУ від 12.08.2022 №743-22
2.	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти О.Я.Савченко	Сайт МОН України https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20sередnya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf	Наказ МОНУ від 12.08.2022 №743-22
3	5-9	Типова освітня програма для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти	Сайт МОН України https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-sereдної-osvity-2	Наказ МОНУ від 17.08.2026 №1130

Типові навчальні плани подані у додатках 2-4

Модельні програми, які використовує заклад:

Основна школа (5-9 класи НУШ)		
1	Українська мова	<p>Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)</p>
2	Українська література	<p>Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В. та ін.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2023 № 1226)</p>
3	Англійська мова	<p>Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.)</p> <p>«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)</p>
4	Зарубіжна література	<p>Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p>
5	Математика	<p>Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Васишин М.С., Милянник А.І., Працьовитий М.В., Простакова Ю.С., Шкільний О.В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p>

6	Алгебра	Модельна навчальна програма «Алгебра 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Біляніна О.Я., Білянін Г.І., Семчук А.Р., Ілащук О.Г., Мар'янчук О.Т., Рябий С.І.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)
7	Геометрія	Модельна навчальна програма «Геометрія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
8	Пізнаємо природу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевніук Т.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
9	Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П. та ін.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) у редакції наказу МОН України від 11.04.2022 № 324
10	Фізика	Модельна навчальна програма «Фізика. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б.І., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я. та ін.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001)
11	Біологія	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти (автори Самойлов А.М., Талгіна О.В., Утєвська О.М.) наказ Міністерства освіти і науки України від 01.12.2023 № 1466)
12	Хімія	Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти (автори Григорович О.В.) наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)
13	«Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи » інтегрований курс для закладів загальної середньої освіти (автори Шиян О.І., Дяків В.Г., Седоченко А.Б. та ін. та ін.) наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001)

14	Етика	Модельна навчальна програма «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
15	Підприємництво та фінансова грамотність	модельна навчальна програма «ПІДПРИЄМНИЦТВО І ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ. 8-9 класи» для ЗЗСО (авт. Беспалко І. В., Войтицька Л. В., Тригуб О. В., Ролік В. А.); (Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787)
16	Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
17	Історія України	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Желіба О.В., Щупак І.Я.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
18	Всесвітня історія	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія . 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Щупак І.Я., Посунько А.С.) наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001)
19	Громадянська освіта	Модельна навчальна програма : «Громадянська освіта. 6–9 класи» (автори: Пометун О. І., Дудар О. В., Клименко Н. Д., Кришмарел В. Ю., Ремех Т. О.) (Наказ МОН України від 21.07.2025р. № 1043) «Громадянська освіта. 6–9 класи» (автори: Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.) (Наказ МОН України від 19.12.2024 № 1768)
20	Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Морзе Н.В., Барна О.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Морзе Н.В., Барна О.В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
20	Технології	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь

		<p>О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001)</p>
21	Мистецтво	<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)</p>
22	Фізична культура	<p>Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоець Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 серпня 2021 року № 898)</p> <p>Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженов Є.В., Коломоець Г. А. , Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О.С.,Бідний М.В., Ребрина А.А.,Деревянко В.В.,Малечко Т.А.,Омельяненко І.О.,Волкова І.В.,Педан О.С. та інші) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 24 липня 2023 року № 883</p>

РОЗДІЛ VII

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітній процес у закладі освіти може бути організований за такими формами: - інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева);

- за потреби може організувати індивідуальні форми здобуття освіти

(екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж) реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти формуються класи та/або групи, зокрема спеціальні, інклюзивні, з дистанційною, вечірньою формою здобуття освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок та ін.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За необхідності освітній процес може відбуватися в дистанційному та змішаному форматах (режимах) із використанням сучасних освітніх інструментів: поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Instagram, Google Meet, заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google, Classroom, Moodle, Microsoft Teams, Classroom, Gooql Meet тощо.

РОЗДІЛ VIII

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання учнів врегульовано такими нормативними документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Наказ Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання (зі змінами внесеними Наказами МОН від 15.04.2025 №570 та від 23.04.2025 №614)
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. № 813“Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 р. № 722 «Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів»
- Наказ МОН України №1427 від 14.08.2026 року «Про затвердження Рекомендацій оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»
- Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 р. № 329 “Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» Основними видами оцінювання є формувальне, підсумкове і державна підсумкова атестація (ДПА). Формувальне оцінювання призначене для надання детального й конкретного описового зворотного зв'язку. Воно, допомагає учнівству зрозуміти, чого воно вже досягло й над чим ще потрібно працювати. Завдяки зворотному зв'язку, орієнтованому на результати навчання, учнівство матиме чіткіше уявлення про

те, що потрібно зробити, щоб поліпшити свою успішність у майбутньому. Формувальне оцінювання можна реалізовувати й у вигляді поточної оцінки — так учень / учениця також отримує зворотний зв'язок про свої навчальні здобутки на поточний момент. Підсумкове оцінювання — це оцінювання результатів навчання за певний проміжок часу (розділ програми / тема тощо). Воно обов'язково повинне мати вигляд формальної оцінки, яку повідомляють учням / батькам та/чи іншим особам, які мають право про неї знати. 39 У початкових класах оцінювання розглядається як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності. Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності. Відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості. Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання. Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності. Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Однією з ключових рис в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/курсу використовується вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання. Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах виражається вербальною оцінкою. Результати оцінювання об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах виражається вербальною оцінкою, а у 3-4 класах за рішенням педагогічної ради може виражатися рівневою оцінкою та позначати буквами: «П» (початковий), «С» (середній), «Д» (достатній), «В» (високий). Оцінювання учнів є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;
- підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання буде дотримано алгоритм діяльності вчителя під час його організації:

- 1) формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
- 2) визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
- 3) формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
- 4)

створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія); 5) коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання. У початкових класах не проводиться семестрове оцінювання навчальних досягнень учнів. Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання зіставлятимуться навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання. Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкове оцінювання за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень. Оцінювання результатів навчання учнів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020) Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу); констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

- мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація. Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання. Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку. Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених державним стандартом на основі компетентісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні. Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями. Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Під час оцінювання забезпечується дотримання принципів академічної доброчесності та принцип конфіденційності. Підсумкове оцінювання за семестр здійснюється за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і

видів навчальної діяльності. Загальна оцінка за семестр виставляється на підставі оцінок за групами результатів. Результати семестрового оцінювання застосовуються для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що стали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу. Підсумкове оцінювання за рік не здійснюється. Оцінку за рік виставляється на підставі загальних оцінок за I та II семестри, (річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним, враховується динаміка особистих досягнень учнів). Семестрове та річне оцінювання може бути скориговане. Результати семестрового та річного оцінювання відображають у свідомстві досягнень. Оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти Оцінювання навчальних досягнень учнів базової та старшої школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»). Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року №329. Критерії для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу. Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і

первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці. Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не

передбачається. Бал за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових балів. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних балів. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2.Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 №496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом директора закладу створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що подаються на погодження педагогічній раді навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не робиться. За результатами оцінювання директор закладу освіти видає відповідний наказ.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових балів. Річний бал не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річного балу мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й умінь застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого

наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762 (зі змінами). Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державними стандартами освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагогічні працівники керуються такими категоріями критеріїв: - розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; - комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); - планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; - рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності. Звертамо увагу, що під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня/учениці, у класному журналі робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)). Результати семестрового та річного оцінювання відображають у таблиці, яке видають учневі/учениці в кінці семестру та навчального року. Учні 9 кл. видається свідоцтво про здобуття базової загальної середньої освіти.

РОЗДІЛ VIII

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З УЧНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ (ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ)

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

Інклюзія – процес активного включення в суспільні стосунки всіх громадян, незалежно від фізичних, інтелектуальних, культурних, мовних, національних та інших особливостей.

Інклюзивна освіта – це освітня технологія, яка передбачає навчання й виховання дітей з особливими потребами у звичайному навчально-виховному закладі, де створені відповідні умови для забезпечення максимальної ефективності навчального процесу. Інклюзивна освіта є підходом, який допомагає адаптувати освітню програму та навчальне середовище до потреб учнів, які відрізняються своїми навчальними можливостями.

Інклюзивне навчання – це спосіб отримання освіти, у який учні з особливими освітніми потребами (ООП) навчаються в загальному освітньому середовищі за місцем свого проживання.

Інклюзивний клас – це клас у закладі загальної середньої освіти, в якому серед інших учнів навчаються одна, дві або три дитини з особливими освітніми потребами. Водночас особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для таких дітей забезпечується шляхом створення для кожного учня індивідуальної програми розвитку, адаптації або модифікації навчального матеріалу асистентом вчителя, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, забезпечення учня спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку.

Особа з особливими освітніми потребами — особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Організація інклюзивного навчання в Червонодібровській філії здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (із змінами), з урахуванням категорії особливих освітніх потреб та рівнів підтримки, рекомендованих інклюзивно-ресурсним центром.

Мета інклюзивного навчання в школі - ліквідація соціальної ізоляції, надання можливостей для рівної участі дітей з інвалідністю (фізичною, соціальною і емоційною) в загальній системі здобування освіти, свідоме оволодіння компетентностями, визначеними Державним стандартом початкової освіти, досягнення освіченості.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття учнями з особливими освітніми потребами відповідного рівня освіти та спеціальних послуг і пристосувань для тих, кому це необхідно, в середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти;
- реалізація принципу «навчитися жити разом», який ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки;
- забезпечення різнобічного розвитку учнів, реалізація їхніх здібностей;
- створення освітньо-корекційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів із особливостями психофізичного розвитку; індивідуалізація освітнього процесу, адаптація та модифікація;
- створення позитивного мікроклімату в закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей із особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного

супроводу дітей із особливими освітніми потребами;

- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей із особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

Засоби реалізації :

- визнання прав дітей з ООП на отримання освіти в загальноосвітньому навчальному закладі, що розташований за місцем проживання;
- створення інклюзивного освітнього середовища — сукупності умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;
- внесення змін у методи викладання для того, щоб забезпечити максимально активну і значущу участь УСІХ дітей у житті класу та школи;
- задоволення індивідуальних освітніх потреб кожної дитини через складання ІПР, підтримка у процесі навчання як тимчасова, так і постійна.
- психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами (взаємоузгоджена комплексна діяльність команди фахівців та батьків дитини, спрямована на створення необхідних умов, що сприяють розвитку особистості дитини, засвоєнню нею знань, умінь і навичок, успішній адаптації, її самореалізації та інтеграції в соціум);
- залучення батьків до навчального процесу дітей як рівноправних партнерів та перших вчителів своїх дітей;
- забезпечення педагогів можливостями оволодіння сучасними педагогічними підходами, технологіями й методиками, що дають змогу задовольнити освітні потреби кожної дитини та проводити моніторинг навчання з метою розвитку позитивної мотивації до пізнавальної діяльності, інформування дітей з особливими освітніми потребами та типовим рівнем розвитку про їхні індивідуальні досягнення.

Безпосередня реалізація інклюзивного навчання у закладі загальної середньої освіти забезпечується командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної

середньої освіти. До складу команди супроводу разом із вчителями, асистентом вчителя, практичним психологом, іншими педагогічними працівниками закладу освіти та залученими фахівцями входять також батьки дитини. Таким чином, команда супроводу володіє конфіденційною інформацією про дитину, особливості її розвитку.

Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою.

Індивідуальна програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня три роки. Батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку на вимогу.

Навчання у класах з інклюзивним навчанням здійснюється за типовими навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН для закладів загальної середньої освіти. Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого навчального плану школи, складеного на основі типових навчальних планів для закладів загальної середньої освіти, з урахуванням індивідуальних особливостей навчальнопізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами та корекційно-розвиткового складника (згідно висновку ІРЦ).

Для учнів з особливими освітніми потребами розробляються індивідуальні навчальні плани.

Оцінювання результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану, розробленого для

дитини.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП в умовах інклюзивного навчання здійснюється для врахування рівня їхніх досягнень, поступу в опануванні навчальним матеріалом, визначення рівня сформованості умінь та навичок, а також здатності до застосування їх на практиці (оволодіння компетентностями).

На вибір та ефективність застосування певних форм та методів оцінювання впливають труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, ООП, які зазначаються в індивідуальній програмі розвитку учня.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП варто зважати на рівні підтримки в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти, що визначають особливості проведення поточного та підсумкового оцінювання, а саме:

Оцінювання учнів, що потребують першого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання;
- на основі загальних підходів оцінювання з урахуванням можливості їх адаптації та з урахуванням особливих освітніх потреб учня.

Оцінювання учнів, що потребують другого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з можливістю адаптації умов проведення оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);
- зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо).

Оцінювання учнів, що потребують третього рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання

завдань);

- зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо).

Оцінювання учнів, що потребують четвертого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо);
- використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань;
- адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем;
- збільшення часу на процедуру оцінювання тощо;
- відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Оцінювання учнів, що потребують п'ятого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо);
- використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань;
- адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо;
- відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Під час проведення оцінювання враховуються адаптації та /чи модифікації

змісту навчального предмета (інтегрованого курсу), які зазначені в індивідуальній програмі розвитку учня.

Загальний обсяг навчального навантаження (Наказ МОН від 17.08.2026 року №1430)

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень і рік									
		5 клас		6 клас		7 клас		8 клас		9 клас	
		мін	макс	мін	макс	мін	макс	мін	макс	мін	макс
Мовно-літературна	на тиждень	10	13	10	13	9	12	8	12	8	12
	на рік	350	455	350	455	315	420	280	420	280	420
Математична	на тиждень	4	6	4	6	4	6	4	7	4	7
	на рік	140	210	140	210	140	210	140	245	140	245
Природнича	на тиждень	1,5	3	2	5	7	9	8	10	8	10
	На рік	52,5	105	70	175	245	315	280	350	280	385
Соціальна та здоров'язбережувальна	на тиждень	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3
	на рік	35	105	35	105	35	105	35	105	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	2	1,5	3	1,5	3	2,5	4,5	3,5	5
	на рік	35	70	52,5	105	52,5	105	87,5	157,5	122,5	175
Технологічна	на тиждень	1	3	1	3	1	2	1	2	1	2
	на рік	35	105	35	105	35	70	35	70	35	70
Інформатична	на тиждень	1	2	1	2	1	2	1,5	3	1,5	3
	на рік	35	70	35	70	35	70	52,5	105	52,5	105

Мистецька	на тиждень	1	3	1	3	1	3	1	2	1	2
	на рік	35	105	35	105	35	105	35	70	35	70
Фізична культура ¹	на тиждень	3	5	3	5	3	5	3	5	3	5
	на рік	105	175	105	175	105	175	105	175	105	175
години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей, курсів за вибором, проектною діяльністю, проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема з подолання освітніх втрат	на тиждень	7,5		9,5		6,5		6		5	
	на рік	262,5		332,5		227,5		210		175	
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31		34		35		36		36	
	на рік	1085		1190		1225		1260		1260	
Гранично допустиме навчальне навантаження	на тиждень	28		31		32		33		33	
	на рік	980		1085		1120		1155		1155	

1. Години, передбачені для фізичної культури, не враховують під час визначення гранично допустимого навчального навантаження.

Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи
(Наказ Міністерства освіти і науки від 08.10.2019 р. №1272)

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Кількість годин на тиждень		
	1 кл.	2 кл.	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Українська мова*	7	7	19
Іноземна мова	2	3	
Математика	4	4	8
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	3
Інформатика	-	1	
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура**	3	3	6
Усього	22	24	46
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	23	25	48
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470

* 1 клас – інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»;

**2 клас – окремі навчальні предмети «Українська мова», «Читання», або інтегрований курс «Українська мова».

**Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи
(наказ Міністерства освіти і науки від 08.10.2019 р. №1273)

Назва навчального предмета / інтегрованого курсу	Кількість годин на тиждень		
	3 кл.	4 кл.	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Українська мова	7	7	20
Літературне читання			
Іноземна мова	3	3	
Математика	5	5	10
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	4
Інформатика	1	1	
Мистецтво	2	2	4
Фізична культурна*	3	3	6
Усього	25	25	50
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових Занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	26	26	52
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення граничнодопустимого навантаження учнів.

Типовий навчальний план для Типовий навчальний план для 5-9 класів (Наказ МОН від 17.08.2026 року №1430)

Назва освітньої галузі	Інтегровані курси	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження					Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження				
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	6,5	6,5	5,5	5	5	Українська мова	4	4	3	3	3
	Інтегрований курс літератури	2,5	2,5	2,5	2	2	Українська література	1,5	1,5	1,5	1	1
							Зарубіжна література	1	1	1	1	1
							Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3	3
							Друга іноземна мова					
Математична	Математика	4	4	4	4	4	Алгебра			2,5	2,5	2,5
							Геометрія			1,5	1,5	1,5
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	1,5	1	7	8	8	Біологія			2	2	2
							Географія		1	2	2	1
							Фізика			2	2	3
							Хімія			1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	0,5	0,5						
							Підприємництво і фінансова грамотність				0,5	0,5

Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	1	1,5	1,5	2,5	3						
	Інтегрований курс історії	1	1	2	2,5		Історія України		0,5	0,5	1	1,5
							Всесвітня історія		0,5	0,5	1	1
							Громадянська освіта		0,5	0,5	0,5	0,5
							Правознавство					0,5
Інформатична							Інформатика	1	1	1	1,5	1,5
Технологічна							Технології	1	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1	1	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
							Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
							Фізична культура	3	3	3	3	3
Фізична культура												
	Міжгалузеві інтегровані курси*											

Мовно-літературна	Драматургія і театр	1	1	1	1	1							
Мистецька													
Математична	STEM	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5							
Природнича													
Технологічна													
Технологічна	Робототехніка	1	1	1	1	1							
Інформатична													
Соціальна і здоров'язбережувальна	Безпековий практикум	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5							
Технологічна													
Природнича													
Соціальна і здоров'язбережувальна	Курси соціального, емоційного та етичного спрямування	0,5	0,5										
години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей, курсів за вибором, проєктної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема з подолання освітніх втрат		7,5	9,5	6,5	6	5			7,5	9,5	6,5	6	5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31	34	35	36	36		31	34	34	36	36	
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		28	31	32	33	33		28	31	32	33	33	

Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3
--	--	------	------	------	------	------	--	------	------	------	------	------

*Друга іноземна мова, інтегрований курс «Природничі науки» у 7-9 класах, міжгалузеві інтегровані курси, курси соціального, емоційного та етичного спрямування впроваджуються, а також інші курси за вибором впроваджуються за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей, курсів за вибором, проектної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять ,зокрема з подолання освітніх втрат.

